

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми

Пушка О.С.

“ 01 ” 09 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АГРАРНОГО
ВИРОБНИЦТВА»

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність: 208 «Агроінженерія»

Освітня програма: «Агроінженерія»

Інженерно-технологічний факультет

Робоча програма з навчальної дисципліни «Економіка аграрного виробництва» для студентів ОР «бакалавр» спеціальності 208 «Агроінженерія». – Умань, Уманський НУС. 2020. 18 с

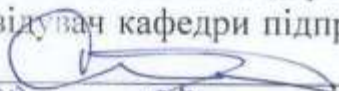
Укладач робочої програми:
к.е.н., доцент

С. Ю. Соколюк

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (протокол № 1 від 28. 08.2020р.)

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, к.е.н., доцент

С.Ю. Соколюк

„28” 08 2020р.

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технологічного факультету (протокол № 1 від 01. 09 2020р.)

Голова науково-методичної комісії інженерно-технологічного факультету,

„01” 09 2020р.

І. Л. Заморська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	Обов'язкова	
Модулів – 4	Спеціальність: <i>208 «Агроінженерія»</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 15		4-й	4-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 5	ОР «Бакалавр» Освітня програма: «Агроінженерія»	Лекції	
		30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		66 год.	108 год.
		Вид контролю: екзамен	

1. ПЕРЕДМОВА

1.1. Цілі і завдання вивчення дисципліни

Ринкові умови господарювання обумовлюють необхідність поглибленого вивчення і всебічного удосконалення економічної діяльності усіх галузей національної економіки.

Сукупність економічних проблем, які виникають в процесі господарювання повинні вирішувати спеціалісти, які здобули високий рівень знань, відповідну професійну підготовку, мають достатній рівень кваліфікації. Економіка сільськогосподарського виробництва охоплює широке коло проблемних питань, пов'язаних з виробництвом та переробкою продукції сільськогосподарського виробництва.

Мета вивчення дисципліни — здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми економіки галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Цілі курсу (програмні компетентності):

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ФК13. Здатність організувати роботу та забезпечувати адміністративне управління виробничими підрозділами, які здійснюють технічне забезпечення агропромислового виробництва відповідно до реалізації правових вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці; аналізувати показники техногенних та природних небезпек, а також планувати і виконувати відповідні захисні заходи.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

ПРН 5. Знати роль і місце агроінженерії в агропромисловому виробництві.

ПРН 23. Аналізувати ринок продукції та сільськогосподарської техніки.

Складати бізнес-плани виробництва сільськогосподарської продукції. Виконувати економічне обґрунтування технологічних процесів, технологій, матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва. Застосовувати методи управління проектами виробництва продукції рослинництва та тваринництва.

Завданням вивчення дисципліни «Економіка та організація аграрного виробництва» є засвоєння теоретичних положень і набуття практичних навичок з економіки за умов ринкових економічних відносин.

1.2. Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Економіка та організація аграрного виробництва, як навчальна дисципліна, займає певне місце серед інших економічних і технологічних дисциплін. У своїх вихідних положеннях вона спирається на дисципліни циклу гуманітарної підготовки (філософія, соціологія, екологія та ін.), а також на дисципліни загальноекономічної підготовки (економічна теорія та ін.).

Неодмінною умовою професійного розуміння економічних процесів в сільському господарстві є ґрунтовне оволодіння знаннями комплексу дисциплін технологічного циклу таких як землеробство, рослинництво, плідівництво, овочівництво та ін. Знання економіки аграрного виробництва дозволяють студентам старших курсів більш успішно оволодівати дисциплінами, передбаченими планом професійної підготовки фахівця.

2. СТРУКТУРА ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

вивчення дисципліни «Економіка та організація аграрного виробництва»

для студентів денної форми навчання – кількість годин за формами навчального процесу

Тема	Усього	У тому числі:		
		лекції	практичні заняття	самостійні заняття
Модуль 1. Земельні ресурси. Основні і оборотні засоби та ефективність її використання				
Змістовий модуль 1. Земельні ресурси та їх використання у сільськогосподарському виробництві	7	2	1	4
Змістовий модуль 2. Основні засоби сільського господарства	7	2	1	4
Змістовий модуль 3. Капітальні вкладення в аграрних підприємствах	8	2	2	4
Змістовий модуль 4. Оборотні засоби сільського господарства	8	2	2	4
<i>Всього за 1 модуль:</i>	30	8	6	16
<i>Форма модульного контролю: тестування</i>				
Модуль 2. Матеріально-технічна база сільськогосподарських підприємств, трудові ресурси та ефективність її використання				
Змістовий модуль 5. Матеріально-технічна база сільського господарства	8	2	2	4
Змістовий модуль 6. Трудові ресурси сільського господарства	7	2	1	4
Змістовий модуль 7. Продуктивність праці у сільському господарстві	10	2	2	6
<i>Всього за 2 модуль:</i>	25	6	5	14
<i>Форма модульного контролю: тестування</i>				
Модуль 3. Економічні результати та ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств				
Змістовий модуль 8. Витрати виробництва і собівартість продукції	8	2	2	4
Змістовий модуль 9. Ціни і ціноутворення на сільськогосподарську продукцію	7	2	1	4
Змістовий модуль 10. Економічні результати та ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств	8	2	2	4
Змістовий модуль 11. Вартісна структура валової продукції і можливості розширеного відтворення в сільському господарстві	8	2	2	4
<i>Всього за 3 модуль:</i>	31	8	7	16
<i>Форма модульного контролю: тестування</i>				
Модуль 4. Напрями підвищення ефективності сільськогосподарських підприємств				
Змістовий модуль 12. Інтенсифікація сільського господарства	7	2	1	4
Змістовий модуль 13. Розміщення, спеціалізація і концентрація аграрного виробництва	7	2	1	4
Змістовий модуль 14. Економіка галузей рослинництва	10	2	2	6
Змістовий модуль 15. Економіка галузей тваринництва	10	2	2	6
<i>Всього за 4 модуль:</i>	34	8	6	20
<i>Форма модульного контролю: тестування</i>				
Всього:	120	30	24	66

3. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (ЛЕКЦІЇ)

Номер та назва теми, питання лекцій	Кількість годин	
Модуль 1. Земельні ресурси. Основні і оборотні засоби та ефективність її використання		
<p style="text-align: center;">Вступ</p> <p>Специфіка дії економічних законів в умовах сільськогосподарського виробництва. Наукові концепції методології і методики вивчення, парадигма економічних досліджень економіки аграрних підприємств і галузей.</p> <p>Цільове використання методів у вивченні економіки аграрних підприємств і галузей. Діалектичний метод, загальні та специфічні методи досліджень.</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1. Земельні ресурси та їх використання у сільськогосподарському виробництві</p> <p>Земля – головний засіб виробництва у сільському господарстві. Види родючості ґрунту: природна, штучна, економічна (абсолютна, відносна). Єдиний державний земельний фонд України. Класифікація земель за цільовим призначенням. Поняття землезабезпеченості, структури сільськогосподарських угідь і посівних площ.</p> <p>Земельний кодекс. Земельна реформа та її етапи. Законодавча база про власність на землю. Проблеми застави земельних ділянок. Поняття ринку землі. Поняття земельного кадастру та його складові. Економічна оцінка землі. Грошова оцінка землі. Земельна рента і рентні платежі. Орендна плата за землю. Ефективність використання землі і методичні основи її визначення. Основні шляхи підвищення ефективності використання землі.</p>	2 год.	
<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 2. Основні засоби сільськогосподарських підприємств</p> <p>Поняття, склад і структура основних виробничих фондів аграрних підприємств. Невиробничі фонди аграрних підприємств. Нормативні потреби в основних виробничих фондах сільськогосподарського призначення.</p> <p>Грошова оцінка основних засобів за первісною (початковою), відновною, залишковою, оцінною і ліквідаційною вартістю. Поняття балансової та первісної вартості. Фізичне та моральне зношення основних засобів. Поняття амортизації та необхідність її нарахування. Визначення балансової вартості груп основних фондів на початок звітного періоду. Індикація основних фондів і особливості їх відтворення в умовах інфляції.</p> <p>Характер і показники руху основних фондів. Показники фізичного стану основних фондів. Кількісний взаємозв'язок між темпами зростання валової продукції, фондооснащеності виробництва, фондоозброєності праці, річної продуктивності праці, фондовіддачі основних виробничих фондів. Шляхи поліпшення використання основних фондів.</p>	2 год.	
<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 3. Капітальні вкладення в аграрних підприємствах</p> <p>Поняття і призначення капітальних вкладень. Класифікація капітальних вкладень за функціонально-цільовим призначенням і напрямками відтворення. Пріоритетні напрями капітальних вкладень. Розміри, динаміка і структура капітальних вкладень в аграрних підприємствах. Джерела капітальних вкладень в аграрних підприємствах. Значення власних і залучених засобів на капітальні вкладення. Капіталовкладення як один з головних напрямів інвестицій. Поняття інвестиційної діяльності. Планування капітальних вкладень, джерел їх фінансування.</p> <p>Основні показники оцінювання ефективності капітальних вкладень. Методика розрахунку загальної і порівняльної економічної ефективності капітальних вкладень. Приведені витрати. Питомі капітальні вкладення. Нормативи капітальних вкладень. Строк окупності капітальних вкладень. Шляхи підвищення економічної ефективності капітальних вкладень: економічне обґрунтування пріоритетних напрямів капітальних вкладень, удосконалення проектно-кошторисної справи, скорочення тривалості інвестиційного циклу, застосування гнучких економічних методів управління інвестиційними процесами.</p>	2 год.	
<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 4. Оборотні засоби сільськогосподарських підприємств</p> <p>Економічна сутність оборотних фондів і фондів обігу аграрних підприємств, їх склад, структура та джерела формування. Співвідношення між оборотними фондами сільськогосподарського і промислового походження.</p> <p>Забезпеченість аграрних підприємств оборотними фондами і показники їх вимірювання. Фактори, що зумовлюють розмір вкладень в оборотні фонди. Кругообіг авансованих коштів. Система показників ефективності використання оборотних коштів.</p> <p>Основні напрями поліпшення використання оборотних коштів в аграрних підприємствах. Необхідність нормування оборотних коштів за критерієм мінімальної достатності. Економічні підходи до нормування окремих складових оборотних коштів.</p>	2 год.	
Всього за 1 модуль:		8 год.

1	2
Модуль 2. Матеріально-технічна база сільськогосподарських підприємств, трудові ресурси та ефективність її використання	
<p>Змістовий модуль 5. Матеріально-технічна база сільського господарства</p> <p>Поняття, склад і особливості матеріально-технічної бази сільського господарства. Поняття розміру та структура енергоресурсів. Енергооснащеність виробництва і енергоозброєність праці. Енергоємність сільськогосподарського виробництва і фактори її зниження. Система машин, її особливості та поліпшення використання.</p> <p>Проблема заміни старої техніки на нову і економічні підходи до її розв'язання.</p> <p>Особливості оцінювання ефективності використання транспорту, тракторного і комбайнового парків. Виробничі будівлі і споруди в аграрних підприємствах, їх значення, загальна характеристика і методика визначення показників ефективності використання. Основні напрями удосконалення методики оцінювання ресурсного і виробничого потенціалу. Вплив інфляційних процесів на відтворення матеріально-технічної бази. Шляхи підвищення економічної ефективності використання ресурсного потенціалу.</p>	2 год.
<p>Змістовий модуль 6. Трудові ресурси сільськогосподарських підприємств</p> <p>Поняття трудових ресурсів та їх класифікація. Динаміка, структура і показники використання трудових ресурсів. Забезпеченість і сезонність використання трудових ресурсів в аграрних підприємствах. Показники ефективності використання трудових ресурсів. Напрями покращення використання трудових ресурсів у сільськогосподарському виробництві</p>	2 год.
<p>Змістовий модуль 7. Продуктивність праці у сільськогосподарських підприємствах</p> <p>Особливості та умови сільськогосподарської праці. Показники продуктивності праці і методика їх обчислення. Рівень і динаміка продуктивності праці в аграрних підприємствах і галузях. Значення підвищення продуктивності праці у розв'язанні економічних і соціальних проблем. Співвідношення темпів зростання продуктивності і оплати праці та їх економічні наслідки. Проблема підвищення продуктивності праці у сільському господарстві.</p>	2 год.
Всього за 2 модуль:	
Модуль 3. Економічні результати та ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств	
<p>Змістовий модуль 8. Витрати виробництва і собівартість продукції</p> <p>Витрати виробництва і собівартість продукції аграрних підприємств. Поняття суспільних та індивідуальних витрат виробництва. Види собівартості. Класифікація витрат у разі обчислення собівартості продукції.</p> <p>Поняття рівня і структури собівартості. Фактори, що зумовлюють рівень собівартості. Об'єкти, методи і особливості обчислення собівартості продукції рослинництва й тваринництва.</p>	2 год.
<p>Змістовий модуль 9. Ціни і ціноутворення на сільськогосподарську продукцію</p> <p>Економічний зміст і функції цін. Мета і методи ціноутворення за умов ринку. Модифікація цін. Посилення функції ціни як економічного регулятора розширеного відтворення в умовах переходу до ринкових відносин. Суспільно необхідні витрати як основа ціни. Вплив співвідношення валютних курсів на динаміку цін.</p> <p>Ціноутворення і ціни на сільськогосподарську продукцію. Основні принципи ціноутворення. Види цін, пов'язаних з реалізацією продукції сільського господарства та їх структура. Договірні і вільні ціни. Біржова ціна як різновид вільних цін. Регульовані державні ціни. Заставна ціна на сільськогосподарську продукцію у разі здійснення експортних операцій. Поняття внутрішньогосподарських і середньореалізаційних цін.</p> <p>Поняття паритетності цін і необхідність еквівалентного обміну між сільським господарством і галузями, що забезпечують його матеріально-технічними ресурсами. Державне регулювання цін.</p>	2 год.
<p>Змістовий модуль 10. Економічні результати та ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств</p> <p>Оцінювання економічних результатів аграрних підприємств. Поняття ефекту і ефективності виробництва. Критерії економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. Види ефективності.</p> <p>Система показників економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. Натуральні і вартісні показники. Методика визначення показників економічної ефективності виробництва.</p> <p>Сутність рентабельності сільськогосподарського виробництва. Показники рентабельності сільськогосподарського виробництва: рівень рентабельності і норма прибутку. Методика визначення показників рентабельності виробництва.</p>	2 год.

<p>Змістовий модуль 11. Вартісна структура валової продукції і можливості розширеного відтворення в сільському господарстві</p> <p>Валова продукція та її розподіл в аграрних підприємствах. Відшкодування матеріальних витрат (фонд відшкодування) як основна умова відтворення. Чиста продукція, чистий дохід і прибуток, їх взаємозв'язок і методика розрахунку. Рух складових частин валового продукту в процесі розширеного відтворення. Фонди накопичення і споживання, їх склад і співвідношення в умовах господарської самостійності підприємств і ринкових відносин.</p> <p>Валова і товарна продукція, чиста продукція і чистий дохід, прибуток як показники ефекту. Їх абсолютний і відносний розміри.</p>	<p><i>2 год</i></p>
<p>Всього за 3 модуль:</p>	<p><i>8 год.</i></p>
<p>Модуль 4. Напрями підвищення ефективності сільськогосподарських підприємств</p>	
<p>Змістовий модуль 12. Інтенсифікація сільського господарства</p> <p>Логічна схема аналізу інтенсифікації сільськогосподарського виробництва. Двоїстий характер інтенсифікації. Критерій і показники рівня інтенсивності, продуктивності (ефекту) і ефективності сільськогосподарського виробництва загалом (землеробства й тваринництва). Сутність економічної ефективності інтенсифікації сільськогосподарського виробництва та фактори, що її зумовлюють.</p> <p>Інновація та інноваційні процеси в аграрних підприємствах. Еволюційні й революційні форми НТП. Пріоритетні напрями НІ 11. Обчислення сумарного економічного ефекту від впровадження заходів НТП. Методика визначення економічної ефективності окремих нововведень у рослинництві і тваринництві.</p> <p>Обчислення економічної ефективності використання мінеральних добрив. Граничний економічний і технологічний ефект від їх застосування.</p> <p>Ефективність застосування хімічних засобів захисту рослин і тварин та основні напрями її підвищення. Інтегрована система захисту сільськогосподарських тварин і рослин та необхідність її запровадження.</p> <p>Біологічний напрям НТП і важливість його прискореного розвитку.</p>	<p><i>2 год.</i></p>
<p>Змістовий модуль 13. Розміщення, спеціалізація і концентрація аграрного виробництва</p> <p>Розміщення сільського господарства як форма суспільного поділу праці. Показники розміщення сільськогосподарського виробництва. Особливості і фактори розміщення сільського господарства. Основні принципи розміщення сільського господарства. Раціональне розміщення сільського господарства, його суть і завдання. Наближення виробництва сільськогосподарської продукції до місця її споживання. Врахування рівня розвитку транспорту і стану шляхів. Самозабезпечення регіонів України основними видами продовольства. Показники економічної ефективності розміщення сільськогосподарського виробництва. Завдання дальшого вдосконалення розміщення сільського господарства.</p> <p>Спеціалізація сільськогосподарського виробництва. Сутність і об'єктивні умови розвитку спеціалізації сільськогосподарського виробництва. Особливості спеціалізації в сільському господарстві. Зональна, господарська і внутрішньогосподарська спеціалізація. Внутрішньогалузева спеціалізація та її умови. Показники спеціалізації. Поняття галузі і галузевої структури. Економічна характеристика головних, додаткових і підсобних галузей. Показники економічної ефективності галузевої структури. Визначення ефекту від структурних зрушень у співвідношенні галузей аграрних підприємств. Вибір галузей і оцінювання альтернатив за формування галузевої структури підприємства. Типи спеціалізованих господарств. Рівень і економічна ефективність спеціалізації сільськогосподарського виробництва.</p> <p>Концентрація сільськогосподарського виробництва. Сутність концентрації сільськогосподарського виробництва. Форми і особливості концентрації виробництва у сільському господарстві. Показники концентрації і оптимальні розміри сільськогосподарського виробництва. Поєднання великих і дрібних господарств за умов багатокладної економіки. Економічна і соціальна ефективність концентрації сільськогосподарського виробництва та методика її визначення.</p>	<p><i>2 год.</i></p>
<p>Змістовий модуль 14. Економіка галузей рослинництва</p> <p>Роль рослинництва у виробництві продуктів харчування і сировини для легкої й харчової промисловості. Місце галузей рослинництва в економіці сільського господарства.</p> <p>Економіка виробництва зерна. Економіка виробництва технічних культур. Економіка виробництва картоплі і овочів. Економіка виробництва плодів, ягід і винограду. Економіка виробництва і використання кормів. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва продукції рослинництва.</p>	<p><i>2 год.</i></p>

1	2
<p align="center">Змістовий модуль 15. Економіка галузей тваринництва</p> <p>Роль тваринництва у виробництві продуктів харчування і сировини для легкої й харчової промисловості. Місце галузей тваринництва в економіці сільського господарства. Структура м'ясного балансу країни. Значення різних порід у виробництві продукції.</p> <p>Динаміка поголів'я тварин і поліпшення їх якісного складу. Валове і товарне виробництво тваринницької продукції, її транспортування, зберігання, переробка і реалізація. Внутрішньогалузева спеціалізація тваринництва. Розвиток тваринництва в особистих, підсобних і селянських господарствах.</p> <p>Економічна ефективність виробництва продукції тваринництва. Структура стада і тривалість використання поголів'я. Продуктивність поголів'я, валове і товарне виробництво продукції. Ринок тваринницької продукції.</p> <p>Продуктивність праці, кормомісткість, собівартість тваринницької продукції та її структура. Ціни реалізації продукції та їх диференціація. Рентабельність виробництва. Окупність корму продукцією. Види відгодівлі та їх ефективність. Економічна ефективність інтенсивних методів відгодівлі.</p> <p>Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва продукції тваринництва: підвищення продуктивності поголів'я, комплексна механізація та інтенсивні технології виробництва продукції, поглиблення внутрішньогосподарської та внутрішньогалузевої спеціалізації, зміцнення кормової бази, підвищення якості кормів, удосконалення технологій їх приготування і згодовування, поліпшення селекційно-племінної роботи, підвищення якості продукції, ринок і реалізація продукції.</p>	<p>2 год.</p>
<p>Всього за 4 модуль:</p>	<p>8 год.</p>
<p>Всього:</p>	<p>30 год.</p>

4. ПЕРЕЛІК ТЕМ ПРАКТИЧНИХ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

з дисципліни «Економіка та організація аграрного виробництва»,
їх назва і обсяг у годинах

Назва теми та заняття	Кількість годин	Форма контролю
Модуль 1. Земельні ресурси. Основні і оборотні засоби та ефективність її використання		
Змістовий модуль 1. Земельні ресурси та їх використання у сільськогосподарському виробництві	1	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 2. Основні засоби сільського господарства	1	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 3. Капітальні вкладення в аграрних підприємствах	2	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 4. Оборотні засоби сільського господарства	2	самостійна робота, РЗ
<i>Всього за 1 модуль:</i>	6	
Модуль 2. Матеріально-технічна база сільськогосподарських підприємств, трудові ресурси та ефективність її використання		
Змістовий модуль 5. Матеріально-технічна база сільського господарства	2	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 6. Трудові ресурси сільського господарства	1	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 7. Продуктивність праці у сільському господарстві	2	самостійна робота, РЗ
<i>Всього за 2 модуль:</i>	5	
Модуль 3. Економічні результати та ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств		
Змістовий модуль 8. Витрати виробництва і собівартість продукції	2	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 9. Ціни і ціноутворення на сільськогосподарську продукцію	1	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 10. Економічні результати та ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств	2	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 11. Вартісна структура валової продукції і можливості розширеного відтворення в сільському господарстві	2	самостійна робота, РЗ
<i>Всього за 3 модуль:</i>	7	
Модуль 4. Напрями підвищення ефективності сільськогосподарських підприємств		
Змістовий модуль 12. Інтенсифікація сільського господарства	1	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 13. Розміщення, спеціалізація і концентрація аграрного виробництва	1	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 14. Економіка галузей рослинництва	2	самостійна робота, РЗ
Змістовий модуль 15. Економіка галузей тваринництва	2	самостійна робота, РЗ
<i>Всього за 4 модуль:</i>	6	
<i>Всього:</i>	24	

5. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
з дисципліни «Економіка аграрного виробництва»

Перелік завдань для самостійного вивчення	Кількість годин
1	2
Модуль 1. Земельні ресурси. Основні і оборотні засоби та ефективність її використання	
<i>Змістовий модуль 1. Земельні ресурси та їх використання у сільськогосподарському виробництві</i> Основні положення Земельного кодексу України Державний земельний кадастр. Бонітування ґрунтів	4 год.
<i>Змістовий модуль 2. Основні засоби сільського господарства</i> Грошова оцінка основних засобів Види зносу основних засобів. Амортизація основних засобів Показники стану та руху основних засобів у аграрних підприємствах	4 год.
<i>Змістовий модуль 3. Капітальні вкладення в аграрних підприємствах</i> Класифікація капітальних вкладень за функціонально-цільовим призначенням і напрямками відтворення Пріоритетні напрями капітальних вкладень Планування капітальних вкладень, джерел їх фінансування	4 год.
<i>Змістовий модуль 4. Оборотні засоби сільського господарства</i> Забезпеченість аграрних підприємств та їх кругообіг Напрями підвищення економічної ефективності використання основних і оборотних засобів у сільському господарстві	5 год.
<i>Всього за 1 модуль:</i>	17 год.
Модуль 2. Трудові ресурси та ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств	
<i>Змістовий модуль 5. Матеріально-технічна база сільського господарства</i>	5 год.
<i>Змістовий модуль 6. Трудові ресурси сільського господарства</i> Динаміка і структура трудових ресурсів сільськогосподарських підприємств	4 год.
<i>Змістовий модуль 7. Продуктивність праці у сільському господарстві</i> Оцінка досягнутого рівня продуктивності праці в сільському господарстві Основні напрями підвищення продуктивності праці	4 год.
<i>Всього за 2 модуль:</i>	13 год.

Модуль 3. Економічні результати та ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств	
Змістовий модуль 8. Витрати виробництва і собівартість продукції Склад витрат виробництва, що включаються в собівартість продукції Класифікація витрат сільськогосподарських підприємств Шляхи зниження собівартості сільськогосподарської продукції	4 год.
Змістовий модуль 9. Ціни і ціноутворення на сільськогосподарську продукцію Суть і функції ціни Принципи ціноутворення на продукцію сільського господарства	5 год.
Змістовий модуль 10. Економічні результати та ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств Показники ефективності сільськогосподарського виробництва Норма беззбитковості та її обчислення	5 год.
Змістовий модуль 11. Вартісна структура валової продукції і можливості розширеного відтворення в сільському господарстві Валова і товарна продукція сільського господарства Методика визначення прибутку	4 год.
Всього за 3 модуль:	18
Модуль 4. Напрями підвищення ефективності сільськогосподарських підприємств	
Змістовий модуль 12. Інтенсифікація сільського господарства Суть інтенсифікації сільського господарства. Екстенсивний та інтенсивний шляхи розвитку	4 год.
Змістовий модуль 13. Розміщення, спеціалізація і концентрація аграрного виробництва Форми спеціалізації сільськогосподарських підприємств Підвищення ефективності спеціалізації та концентрації виробництва	4 год.
Змістовий модуль 14. Економіка галузей рослинництва Значення виробництва продукції рослинництва Розвиток і розміщення виробництва продукції рослинництва	5 год.
Змістовий модуль 15. Економіка галузей тваринництва Значення виробництва продукції тваринництва Розвиток і розміщення виробництва продукції тваринництва	5 год.
Всього за 3 модуль:	18 год.
Всього:	66 год.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

	Модуль 1					Модуль 2			
Кількість балів за модуль	18					16			
Теми	T1	T2	T3	T4	МК	T5	T6	T7	МК
Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	3	3	3	3	6	3	3	3	7
в т.ч. за видами робіт									
- практичні заняття	2	2	2	2		2	2	2	
- виконання СРС	1	1	1	1		1	1	1	
- інші види робіт	-	-	-	-		-	-	-	

	Модуль 3					Модуль 4					Підсумковий контроль	Загальна сума балів	
Кількість балів за модуль	18					18					30	100	
Теми	T8	T9	T10	T11	МК	T12	T13	T14	T15	МК			
Кількість балів за змістовим и модулями і модульний контроль	3	3	3	3	6	3	3	3	3	6			
в т.ч. за видами робіт													
- практичні заняття	2	2	2	2		2	2	2	2				
-виконання СРС	1	1	1	1		1	1	1	1				
- інші види робіт	-	-	-	-		-	-	-	-				

7. КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І УМІНЬ СТУДЕНТІВ

з навчальної дисципліни «Економіка аграрного виробництва»

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Економіка аграрного виробництва» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу.

Поточний – під час виконання практичних (семінарських), лабораторних робіт, індивідуальних завдань (описових робіт (ОР), розрахункових робіт (РР), написання рефератів), контроль за засвоєння певного модуля (модульний контроль). Форму проведення поточного контролю і систему оцінювання визначає відповідна кафедра.

Підсумковий – включає екзамен.

Рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань та умінь студентів з навчальної дисципліни (доповідь на студентській конференції, здобуття призового місця на олімпіадах, виготовлення макетів, підготовка наочних посібників тощо) може надаватись до 10% від загальної кількості умовних балів з навчальної дисципліни.

Критерії та шкала оцінювання знань і умінь студентів
з навчальної дисципліни «Економіка аграрного виробництва»

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. ЛІТЕРАТУРА

8.1. Основна література

1. Аграрна економіка: Підручник / За ред. Д.К. Семенди та О.І. Здоровцова. – Умань, 2015 – 318 с.
2. Андрійчук В.Г. Економіка аграрного підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2015. – 355с.
3. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: Підручник. 2-е вид., доп. і перероблене. – К.: КНЕУ, 2002. – 664с.
4. Семенда Д.К. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – Умань, 2006. – 228с.
5. Семенда Д.К., Коротєєв М.А., Семенда О.Вс., Семенда О.В. Економіка підприємства: навч. посібн. – Умань: ВПЦ "Візаві", 2018. – 246 с.
6. Остапчук А. Д., Збарська А. В. Організація підприємницької діяльності у фірмі: навч. посібник [за ред. професора В. К. Збарського. – К.: КиМУ, 2015. – 273 с.
- 7.

8.2. Додаткова література

8. Семенда Д.К., Коротєєв М.А., Семенда О.В. Удосконалення організаційно-економічного механізму використання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах: Монографія – Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2016. – 242 с.
9. Розвиток підприємництва і кооперації: інституціональний аспект : монографія / Ю. О. Лупенко, М. Й. Малік, В. М. Заяць, В. В. Вітвіцький, О. Г. Шпикуляк; ред.: М. Й. Малік; Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки". - Київ : ННЦ "ІАЕ", 2016. - 429 с.
10. Ринковий обіг земель сільськогосподарського призначення: досвід країн ЄС / Ю.О. Лупенко, О.В.Ходаківська, І.В. Юрченко. – К. : ННЦ ІАЕ, 2019. – 80 с.
11. Дем'яненко С. І. Аграрний менеджмент : підручник. Київ : КНЕУ, 2018. 520 с.
12. Дем'яненко С. І., Сас О. О. Управління великотоварними агропромисловими формуваннями : монографія. Київ : КНЕУ, 2018. 216 с.
13. Хорунжий М.Й. Організація агропромислового комплексу. – К.: КНЕУ, 2013. – 340 с.
14. Ціни, витрати, прибутки агровиробництва та інфраструктура продовольчих ринків України / За ред. акад. Шпичака О.М. – К.: ІАЕ
15. Нестерчук Ю.О., Соколюк С.Ю. Ефективність інноваційної діяльності підприємств аграрно-промислового виробництва. *Вісник Одеського національного університету*. Економіка. 2018. Т. 23. Вип. 5(70). С. 80-85.
16. Соколюк С.Ю. Інституційні аспекти розвитку органічного виробництва в аграрних підприємствах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Економіка і менеджмент». 2019. № 36. С. 36-42.

17. Соколюк С.Ю. Фінансово-економічний стан підприємств аграрного сектору економіки Черкаської області. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 34. С. 207-212. URL: [http:// www.market-infr.od.ua](http://www.market-infr.od.ua).

8.3. Інформаційні ресурси

1. Аграрний сектор України – agro.ua.net
2. Державна служба статистики України – www.ukrstat.gov.ua
3. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру - <https://land.gov.ua>
4. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства – <http://www.me.gov.ua>
5. ННЦ «Інститут аграрної економіки» - <http://www.iae.org.ua>
6. Сайт журналу «Пропозиція» – www.propozitsiya.com